

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
MINISTRI

Nr. 12491 Prot.

Tiranë, më 06.12. 2018

URDHËR

NR. 798, DATË 06.12. 2018

PËR

**MIRATIMIN E PROGRAMEVE ORIENTUESE TË MATURËS SHTETËRORE
2019 PËR SHKOLLAT PROFESIONALE**

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të nenit 25 dhe 26 të ligjit nr. 69/2012 "Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Miratimin e programeve orientuese të provimeve të detyruara të Maturës Shtetërore 2019 për shkollat profesionale, kurrikula e vjetër, të lëndëve:
 - Gjuhë e huaj (Faqe 1-17)
 - Gjuhë shqipe dhe letërsi (Faqe 1-7)
 - Matematikë bërthamë (Faqe 1-11)
2. Për zbatimin e këtij Urdhri ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Politikave dhe Zhvillimit të Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Instituti i Zhvillimit të Arsimit, Qendra e Shërbimeve Arsimore dhe institucionet arsimore vendore, përgjegjëse për arsimin parauniversitar.
3. Ky Urdhër hyn në fuqi menjëherë.

MINISTËR

Lindita Nikolla

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN KOMBËTAR PËR MATURËN
SHTETËRORE
PËR SHKOLLAT PROFESIONALE**

LËNDA : GJUHË E HUAJ

VITI SHKOLLOR 2018-2019

Tiranë tetor 2018

PËRMBAJTJA

I.	HYRJE	3
II.	UDHËZIME PRAKTIKE MBI PËRDORIMIN E PROGRAMIT	4
III.	STRUKTURA E TESTIT	5
IV.	REZULTATET E TË NXËNIT PËR SECILËN AFTËSI	5
V.	TIPET E USHTRIMEVE TË REKOMANDUARA	6
VI.	PËRMBAJTJA E PROGRAMIT	7

I. HYRJE

Programi orientues për përgatitjen e provimeve të maturës shtetërore për lëndën gjuhë e huaj në shkollat e Arsimit Profesional (AP) vjen si sintezë e njohurive dhe shprehive të fituara gjatë gjithë procesit mësimor në këtë lëndë.

Hartimi i këtij programi orientues është bazuar tërësisht në dokumentet kurrikulare për lëndën “Gjuhë e huaj” duke pasur parasysh zhvillimin e aftësive gjuhësore që do të testohen si dhe programet e viteve të mëparshme.

Ky program orientues synon:

- të ndihmojë nxënësit në përgatitjen e tyre për provimin e Maturës Shtetërore në lëndën gjuhë e huaj duke ju referuar referuar programit të gjuhës së huaj të parë , si edhe Kuadrit Europiane të Referencave për Gjuhët.
- të ndihmojë mësuesin e lëndës për t’u dhënë orientimet e duhura nxënësve dhe për të punuar për zbatimin e programit.
- vlerësimin e njëkohshëm të 2 aftësive kryesore (nga katër aftësi që ka gjuha e huaj) që përbëjnë dhe ***dy konceptet bazë***, që janë *të kuptuarit dhe të shprehurit me shkrim*.
- të japë orientime për mësuesit hartues të testeve të provimit të maturës shtetërore për gjuhën e huaj të parë.
- vlerësimin e të kuptuarit dhe të shprehurit duke mbajtur parasysh formimin e njohurive dhe shprehive të domosdoshme gjuhësore..
- aftësinë për të përdorur formimin gjuhësor në mënyrë të pavarur, korrekte dhe të përshtatshme me situata komunikimi të dhëna.

Bazuar në udhëzimin e Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë për zhvillimin e provimeve të Maturës Shtetërore, testi i gjuhës së huaj hartohet në përputhje me gjuhën, e cila në planin mësimor trajtohet si gjuhë e huaj e parë dhe niveli i njohurive synohet të jetë B1, sipas “Kuadrit të Përbashkët European i Referencave për Gjuhët”.

Më poshtë jepet përshkrimi i nivelit B1 i cili i referohet shkallës globale të “Kuadrit të Përbashkët European të Referencave për Gjuhët”.

Përdorues i pavarur	B1	<i>Nxënësi:</i> <i>Mund të kuptojë çështjet kryesore të një informacioni standard të qartë për çështje të njohura që hasen rregullisht në shkollë, punë, argëtim etj.</i> <i>Mund t'ia dalë në situata të shfaqura gjatë një udhëtimi në vende ku flitet gjuha që mëson.</i> <i>Mund të prodhojë material të thjeshtë për tema të njohura ose të një fushe të interesit personal.</i> <i>Mund të përshkruajë përvoja dhe ngjarje, ëndrra, shpresa dhe ambicje dhe shkurtimisht jep arsye dhe spjegime për opinionet dhe planet.</i>
-----------------------------------	------------------	--

II. UDHËZIME PRAKTIKE MBI PËRDORIMIN E PROGRAMIT

Për përdorimin e këtij programi mësuesi duhet të ketë parasysh specifikën e gjuhës së huaj, pasi nxënësi në provim do të përballet me pjesë të reja leximi, megjithëse tematika, gramatika dhe funksionet gjuhësore do të jenë po ato që ka studiuar ndër vite.

Kur flitet për tematikën kryesore në program, nxënësit duhet të kenë njohuri për temat që janë të përfshira në program nga **jeta e përditshme, bota e shkollës dhe e punës, jeta personale dhe shoqërore, bota rreth nesh, bota e komunikimit etj.**

Për sa i përket gramatikës, mësuesi duhet t'i përgatisë nxënësit që të jenë në gjendje të zgjidhin ushtrime mbi aspektet kryesore gramatikore të studjuara gjatë shkollimit dhe t'i përdorin ato në mënyrë të pavarur ose dhe në kontekst të një situatë të re.

Mësuesi duhet t'i vërë theksin anës praktike të trajtimit të strukturave gramatikore nëpërmjet ushtrimeve të shumëllojshme të dhëna në tekstin shkollor, fletoren e punës dhe më gjerë.

Funksionet gjuhësore duhet të trajtohen në mënyrë sa më të larmishme duke përdorur situata nga të gjitha fushat e jetës të cilat trajtohen në nivelin B1.

Për sa i përket të shkruarit, mësuesi duhet të ushtrojë nxënësit të jenë të aftë të përmbushin kërkesat e nivelit përkatës gjuhësor përmes të shkruarit të një letre/e-mail formale, eseje, raporti , prezantimi, përmbledhje artikujsh deri në argumentim material.

III. STRUKTURA E TESTIT

Testi i gjuhës së huaj ndërtohet mbi bazën e dy aftësive dhe vlerësimin e njëkohshëm të tyre që janë të kuptuarit dhe të shprehurit me shkrim.

Njohuritë gjuhësore që një nxënës duhet të zotërojë në përfundim të shkollës do të testohen sipas tabelës më poshtë:

Aftësitë gjuhësore që do të vlerësohen	Përqindja
Të lexuarit dhe të kuptuarit e një teksti të shkruar	50%
Përdorimi i drejtë i gjuhës (gramatika dhe leksiku)	28%
Të shkruarit	22%

IV. REZULTATET E TË NXËNIT PËR SECILËN AFTËSI

Të lexuarit dhe të kuptuarit e një teksti të shkruar
Nxënësi: - lexon artikuj dhe raporte të ndryshme që kanë lidhje me probleme dhe tema nga fusha e tij të interesit. - kupton pjesë letrare dhe jo-letrare bashkëkohore. - lexon dhe kupton një tekst relativisht shpejt si dhe kupton përmbajtjen dhe gjen thelbin e një informacioni, të një artikulli apo një reportazhi me tema nga fushat e tij të interesit.
Përdorimi i drejtë i gjuhës
Nxënësi: - përcjell mesazhin me shkrim nëpërmjet strukturave të sakta gjuhësore dhe gramatikore dhe pa gabime ortografike; - përdor mjaftueshëm mirë një repertor të shprehjeve dhe frazave që bashkëngjiten me situata të parashikuara për të. - ka një gamë të mjaftueshme fjalori për tema lidhur me fushën e tij të interesit dhe tema të tjera të përgjithshme. - ndryshon formulimin e fjalive për të shmangur përsëritje të shpeshta, por mangësitë leksikore mund të shkaktojnë ende hezitime dhe përdorime të perifrazave.

• ka një kontroll të mirë mbi aspektin gramatikor; bën gabime të rastësishme dhe jo sistematike, bën rrallë gabime sintaksore duke e korrigjuar veten. • duke pasur një kontroll të mirë gramatikor, nuk bën gabime që të çojnë në keqkuptime.
Të shkruarit
Nxënësi • shkruan ese dhe raporte që zhvillojnë një argumentim në mënyrë metodike duke theksuar në mënyrë të përshtatshme pikat e rëndësishme dhe hollësitë e spikatura që e mbështesin atë. • vlerëson idetë e ndryshme ose zgjidhjet e një problemi. • paraqet argumentim pro ose kundër një pikpamjeje të caktuar duke shpjeguar përparësitë ose problemet e opsioneve të ndryshme.

V. TIPET E USHTRIMEVE TË REKOMANDUARA

Të lexuarit dhe të kuptuarit e një teksti të shkruar
Përshkrimi: Vlerësimi i kësaj aftësie do të bëhet mbi bazën e disa teksteve të panjohura me tema aktuale që lidhen me interesat e të rinjve mbi të cilat do të ndërtohen pyetje që do të testojnë aftësinë e nxënësit për të kuptuar një pjesë letrare ose jo letrare apo gjini tjetër e të shkruarit (reklama, informacione, letra, pjesë nga broshura të ndryshme turistike, etj.) Nxënësi duhet të jetë në gjendje të lexojë dhe të kuptojë në mënyrë të përgjithshme – dhe të detajuar informacionin e dhënë në pjesën e leximit, të mbledhë informacionet që i kërkohen rreth tekstit apo të japë një vlerësim ose opinionin e tij të mbështetur mbi fakte në pjesën që lexon.
• pyetje mbi idenë kryesore të tekstit • pyetje mbi kuptimin e përgjithshëm të tekstit • pyetje për të shpjeguar shkakun e një ngjarjeje në tekst • pyetje mbi informacione specifike në tekst • pyetje mbi detaje të ndryshme që dalin në tekst • pyetje për gjetjen e kuptimit të fjalëve nga konteksti • plotësimi i vendeve bosh me informacionin e duhur • ushtrime me përgjigje <i>po/jo</i> • pyetje të hapura me përgjigje të shkurtër ose të strukturuar mirë. • ushtrime me disa alternativa (përzgjedhje e alternativës së saktë nga 4 alternativat) • vendosja e paragrafëve sipas rendit të duhur në renditjen e ngjarjeve

pyetje për të gjetur nënkuptimin e një fjale ose shprehjeje
Përdorimi i drejtë i gjuhës
Përshkrimi: Njohuritë kryesore që nxënësi ka marrë mbi përdorimin e gjuhës ndër vite, do të testohen përmes ushtrimeve që e shohin gramatikën dhe leksikun si pjesë të integruara në situata të gjuhës së përdorur; pra si një gjuhë funksionale.
- ushtrime me plotësime hapësirash ku nxënësi duhet të vendosë fjalën ose njësine e duhur gramatikore. (Ushtrimi ndërtohet mbi një tekst të shkurtër ose paragraf me një temë të caktuar; gramatika dhe leksiku ndërthuren bashkë në atë çka i kërkohet nxënësit të plotësojë.) - ushtrime me zgjedhje alternativash - ushtrime me plotësime vendesh bosh në dialogje me tema nga jeta e përditshme - ushtrime me plotësime hapësirash ku nxënësi duhet të vendosë fjalën ose njësine e duhur gramatikore. (fjalët që duhet të vendosë nxënësi jepen në një listë. Nga kjo listë ai gjen fjalën ose njësinë e duhur gramatikore për të plotësuar tekstin apo paragrafin në mënyrë që ai të jetë i saktë.) - situata komunikimi me hapësira bosh të cilat duhet të plotësohen nga nxënësi me fjalët e tyre. Nxënësit do t'i duhet ta plotësojë situatën komunikative me fjalë ose struktura gjuhësore që mungojë duke e bërë atë të plotë e me kuptim.
Të shkruarit
Përshkrimi: Nxënësi mund të prodhojë me shkrim një tekst të detajuar rreth temave me subjekte që lidhen me fushën e tij të interesit duke shpjeguar këndvështrimin e tij rreth temës dhe duke dhënë avantazhet dhe disavantazhet e opsioneve të ndryshme që ai rendit në këtë pjesë të shkruar.
- ese - përmbledhje filmi, libri - artikull në gazetën e shkollës - shkrimi i një letre/email formal (aplikim, rekomandim, ankese etj)

VI. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Nxënësit në provim do të përballet me situata ose pjesë të reja leximi por *tematika*, *gramatika* dhe *funksionet gjuhësore* do të jenë ato që nxënësit kanë studiuar për këtë nivel gjuhe.

Tematikat me të cilat do ndeshen në provimin e maturës shtetërore do të përfshijë temat bazë sipas kurrikulës dhe “Kuardit Evropian të Referencave për Gjuhët”.

- **Jeta e përditshme** (*organizimi i një plani ditor dhe i kohës së studimit; kujtime të mrekullueshme- dita më e bukur e jetës sime; qëllimet afatshkurtër dhe afatgjatë; çfarë dua unë për të ardhmen time; etj.*)
- **Bota e shkollës dhe e punës** (*organizimi i një biznesi të vogël; shqetësimet e shoqërisë së sotme si papunësia etj; studimet dhe universitetet në vend dhe në botë; etj.*)
- **Jeta personale dhe shoqërore** (*shanse dhe të drejta të barabarta për gratë dhe burrat, të rinjtë dhe të rriturit; vendlindja; personalitete në shoqëri; etj.*)
- **Bota rreth nesh** (*arti në shekuj; e ardhmja, flora dhe fauna; historia e filmit; programet televizive; zakonet dhe traditat në vendet ku flitet gjuha që po mësohet; momente të rëndësishme të historisë botërore; personalitete në fusha të ndryshme të jetës; etj.*)
- **Bota e komunikimit** (*bota e teknologjisë; rrjetet sociale; të shkruarit e letrave formale dhe jo formale, ese; etj.*)

Gjuhë angleze
• Family and school life • arts(music, picture, sculpture, cinema, celebrities) • sports and entertainments • technology and communication • social networks • travelling and holidays • environmental issue, world issues • modern living, etc. • cultural and education exchanges • healthy eating and healthy attitudes
Gjuhë Frënge
LE MONDE DU TRAVAIL • mes projets d’avenir • les professions. L’ÉCOLE ET L’ÉDUCATION • les relations entre les professeurs et les étudiants • les activités scolaires: culturelles et sportives • les échanges scolaires; les jumelages. LES VOYAGES

- les voyages touristiques et les échanges
- les vacances en famille et avec les copains
- les transports.

L'ENVIRONNEMENT

- les paysages; la nature
- la pollution marine; la défense de la planète.

PRATIQUES CULTURELLES

- la vie quotidienne,
- le mode de vie
- les goûts et les préférences
- la mode, la musique etc.

LES RELATIONS INTERPERSONNELLES

- mes amis
- l'amour, la jalousie, la haine
- la surprise, l'indifférence
- les relations conflictuelles
- la force, la faiblesse,
- l'exploit et l'aventure.

CULTURE ET CIVILISATION

- la mode, la publicité
- littérature; la musique; la peinture; les vedettes
- les échanges culturels: les jumelages.

LES MOYENS DE COMMUNICATION

- les médias
- la presse
- la télévision
- le téléphone.

Gjuhë Italiane

- Identificare
- La famiglia
- La scuola e l'educazione
- Lavoro & Business
- Cultura, Civiltà`

- Scienze, Tecnologia
- Vacanze, Viaggi
- La salute
- Shopping
- Cibi e bevande
- Servizi pubblici
- Piante e Animali
- La natura

Gjuhë Gjermane

Erlebnisbereich ‘Ich als Person‘

- Persönliche Daten, (Lebenslauf)
- Aussehen und Geschmack
- Körper und Gesundheit
- Bekleidung
- Tagesablauf
- Freizeit und Hobbys
- Zukunft
- Abenteuer

Erlebnisbereich ‘ Unmittelbare Umgebung’

- Familie, Freunde und Bekannte, Nachbarn
- Familie, Familienaufgaben - Rollenverteilung
- Familienfeste und Geschenke
- Essen und Trinken
- Gesunderer Lebensstil und Gesellschaft
- Wohnung, Umzug und Einrichtung

Jugend und ihre Probleme

- Sport und Fitness
- Liebe und Liebeskummer
- Träume und Wünsche
- Auf dem Land /in der Stadt

Erlebnisbereich ‘ Weitere Umgebung’

Fremd(e)

Integration

Emanzipation und Gleichberechtigung

Reisen, Reisegefühle, Reisepläne

- Urlaub, Natur und Landschaft
- Kommunikation
- Länder, Städte, Sprachen

Schule, Schulerfahrungen und Ausbildung

- Arbeitswelt und Karriere
- Beruf, Job und Praktikum
- Konsum und Warenwelt (Kundenwünsche)
- Mobilität
- Technik und Alltag

Vermitteltes Erlebnissbereich

Medien und Werbung

- Nachrichten und Berichte
- Landeskunde und interkulturelles Lernen
- Das eigene Land
- Deutschsprachige Länder
- Aus der Politik und Geschichte
- Wissenschaft und Forschung
- Literatur und Kunst
- Kultur und modernes Leben

Përdorimi i gjuhës do trajtojë gramatikën, leksikun dhe funksionet gjuhësore të Nivelit B1.

Funksionet gjuhësore duhet të trajtohen nëpërmjet ushtrimeve të ndërtuara si bashkëbisedime në situata të ndryshme të jetës së përditshme. Nxënësi duhet të jetë i përgatitur kryesisht për këto situata gjuhësore.

Gjuhë angleze

- Describing places
- Describing past experiences and storytelling
- Describing feelings, emotions, attitudes
- Expressing opinions

• Expressing agreement/ disagreement • Talking about films and books
Gjuhë Frënge
• Demander et donner des explications, des informations • Donner et demander un avis, une opinion • P.ex. je pense que, je crois que, il me semble que? • Exprimer son accord ou son désaccord • P.ex. je suis d'accord , je ne partage pas votre avis • Raconter un évènement, exprimer la durée d'une action • P.ex. Depuis..., ça fait... il y a... etc. • Décrire les personnes ou les circonstances d'un évènement • Raconter des actions habituelles ou une suite d'évènements au passé (P.ex. d'habitude..., chaque matin + imparfait d'abord..., après..., à la fin... et.) • Demander et donner des conseils ou des ordres • P.ex. donne- lui son livre! Il ne fallait pas faire cela! Il faut que tu finisses vite! • Exprimer la cause et la conséquence • Indicatif... • Exprimer l'opposition, la concession • Exprimer le but (pour + inf..., pour que + subjonctif) • Comparer, exprimer la ressemblance et la différence (c'est pareil, c'est tout à fait différent, ça change et.) • Exprimer la condition et l'hypothèse • Rapporter les paroles de quelqu'un.
Gjuhë Italiane
• Esprimere interessi • Esprimere preferenze • Permettere e proibire • Dare e chiedere informazioni • Esprimere opinioni • Prendere decisioni • Esprimere possibilità, probabilità e incertezza • Confermare
Gjuhë Gjermane

- Eigene Meinungen äussern: meiner Meinung nach...; Ich bin mir sicher dass...; Ich würde sagen ...; usw.
- Vermutungen, Behauptungen formulieren: Ich behaupte...; Ich vermute...; Ich glaube...; Kann sein dass...; Wahrscheinlich...; usw.
- Sich pro und kontra äussern: Ich stimme zu; Ich bin dafür; Ich bin völlig dagegen. usw.
- Über eigene Erfahrungen berichten. Über Ereignisse in der Vergangenheit berichten.
- Die eigene Meinung sagen und Argumente für den eigenen Standpunkt nennen
- Ratschläge geben, um Rat bitten
- Gefallen, Missfallen ausdrücken.
- Vorschläge annehmen und ablehnen
- Gefühle ausdrücken, Wünsche äussern
- Informieren und nachfragen.
- Etwas begründen, etwas beurteilen, etwas bewerten, vergleichen, Verständnis zeigen, erstaunt oder kritisch reagieren.
- Ansichten begründen und verteidigen

Elementet dhe strukturat gramatikore

Për një komunikim të saktë nga ana gramatikore, sugjerohet të punohet në mënyrë të përqendruar mbi strukturat dhe çështjet gramatikore më të rëndësishme të trajtuara.

Gjuhë angleze

- W- and Yes/No Questions in present /past
- Complex question tags
- Past continuous
- Used to
- Would expressing habits in the past
- Past perfect
- Future time (will & going to)
- Future continuous
- Present perfect
- Present perfect vs. past simple

- Present perfect continuous
- Conditionals
- Zero, first and second conditional
- Phrasal Verbs
- Passives
- Simple passive
- Reported speech (range of tenses)
- Modals: Possibility
- Might, may, will, probably
- Must/can't (deduction)
- Modals: Obligation & Necessity
- Must/have to
- Ought to
- Need to
- Modals: Past
- Should have, might have/etc.
- Articles with countable and uncountable nouns
- Determiners
- Broad range (e.g. all the, most, both)
- Collocation of adjectives
- Adverbial phrases of time, place and frequency including word order
- Adjectives vs. adverbs
- Adverbial phrases of degree/extent, probability
- Comparative and superlative form of adverbs
- Broader range of intensifiers

Gjuhë Frënge

Les modes et les temps verbaux

- **L'indicatif des verbes réguliers , irréguliers et des verbes pronominaux**
- (Le présent , / l'imparfait/ le passé composé/ le plus-que-parfait)
- Le futur / le futur antérieur
- Le futur proche / Le passé récent
- Le participe passé et ses accords
- La concordance des temps de l'indicatif

Le conditionnel

- Le conditionnel présent

Le subjonctif

Le subjonctif présent

- La phrase passive et la phrase active
- Le gérondif
- L'impératif
- L'expression de la cause et de la conséquence
- L'expression du but
- L'expression de l'opposition et de la concession.
- Le discours direct / indirect (présent)

Les articulateurs

- Les articulateurs temporels.

Les pronoms et les articles

- Le complément d'objet direct/ indirect
- La place des pronoms: ex. Je le lui donnerai
- Les pronoms: y et en
- Les pronoms relatifs simples
- Les pronoms indéfinis
- Les pronoms et les adjectifs possessifs
- Les pronoms et les adjectifs démonstratifs
- La place, le nombre et le genre des adjectifs qualificatifs
- La nominalisation
- Les prépositions
- Les articles partitifs, définis, indéfinis, contractés

Gjuhë Italiane

- Tempi dell'indicativo (Passato prossimo, Futuro anteriore, Trapassato prossimo,
- Tempi del Congiuntivo
- Pronomi
- Forma passiva
- Condizionale composto
- Gradi dell'aggettivo
- Preposizioni articolate

- Avverbi
- Congiunzioni

Gjuhë Gjermane

- Verb: Präsens
- Perfekt, Präteritum
- Futur I, Plusquamperfekt
- Passiv
- Passiv mit Modalverben
- Konjunktiv II
- Die Umschreibung der K. II mit würde + Infinitiv
- Regelmässige, Unregelmässige Verben
- Trennbare Verben
- Modalverben
- Partizip I
- Unbestimmter, bestimmter Artikel, Negativartikel, Frageartikel
- Substantiv: Singular, Plural
- Deklination des Substantivs
- Genus der Nomen
- Zusammengesetzte Nomen
- Wortbildung
- Adjektiv :Adjektivdeklinaton und Graduierung
- Prädikativ, Attributives Adjektiv
- Adjektiv als Nomen, n- Deklination
- Infinitiv mit zu., statt zu +Infinitiv,ohne zu + Infinitiv
- Präpositionen mit Akkusativ, Dativ, Genitiv, Wechselpräpositionen
- Präpositionaladverbien
- Verben mit Reflexivpronomen
- Possessivartikel
- Demonstrativartikel: dieser, dieses, diese
- Indefinitpronomen
- Nebensätze: / Kausalsätze
- Temporale Nebensätze
- Konsekutivsätze/ Finalsätze/ Konzessivsätze

- Relativsatz/ Relativpronomen
- Vergleichsätze
- Temporal-Kausal-Modal-Lokangaben
- Verben mit Präpositional-Ergänzungen
- Funktionsverb-Gefüge (Nomen- Verb- Verbindungen)
- Wortbildung: Substantive aus Verben
- Aufforderung und Imperativ
- Konjunktionen
- Direktionaladverbien
- Ordinalzahlen
- Satzklammer
- Zweiteilige Konnektoren
- Partikeln

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN KOMBËTAR PËR MATURËN
SHTETËRORE
PËR SHKOLLAT PROFESIONALE**

LËNDA : GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

VITI SHKOLLOR 2018-2019

Tiranë tetor 2018

I. HYRJE

Lënda “Gjuhë shqipe dhe letërsi” është provim i detyruar i Maturës Shtetërore për të gjithë nxënësit që mbarojnë arsimin e mesëm të lartë. Për këtë, ata i nënshtrohen një testimi, në përbërje të të cilit janë njohuritë dhe aftësitë e fituara në këtë lëndë gjatë gjithë viteve të shkollës së mesme.

Ky testim zhvillohet mbi bazën e programit orientues. Programi orientues mbështetet në:

- programet e gjuhës shqipe dhe të letërsisë për shkollat e mesme;
- udhëzimin e MASR-së “Për zhvillimin e provimeve të Maturës Shtetërore”.

Programi orientues i lëndës “Gjuhë shqipe dhe letërsi” përfshin njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të kësaj lënde. Ai përbën një dokument të vlefshëm:

- për nxënësit e shkollave të mesme artistike, sportive, profesionale dhe gjimnazeve me kohë të shkurtuar;
- për mësuesit e gjuhës shqipe dhe të letërsisë;
- për specialistët e përfshirë në procesin e vlerësimit për provimet e Maturës Shtetërore.

Programi orienton nxënësit për njohuritë dhe aftësitë kryesore që duhet të zotërojnë për të përballuar me sukses testimin në Maturën Shtetërore.

Ky program gjeneron informacionin e nevojshëm për mësuesit që do të përgatitin maturantët për provimin e gjuhës shqipe dhe të letërsisë në Maturën Shtetërore.

Programi përbën, gjithashtu, një dokument zyrtar që duhet zbatuar me korrektesë nga specialistët e përfshirë në hartimin e testit të gjuhës shqipe dhe të letërsisë për Maturën Shtetërore.

II. UDHËZIME TË PËRGJITHSHME

Programi i gjuhës shqipe dhe i letërsisë nuk paraqitet me tema mësimore, por me objektiva (*për pesë aftësitë që kanë të bëjnë me format e ndryshme të ligjërimit, si: të lexuarit, të shkruarit, të folurit të dëgjuarit, të vështruarit*), të cilat e vënë theksin në rezultatet e të nxënit. Objektivat e programit të lëndës së gjuhës shqipe dhe të letërsisë realizohen nëpërmjet **teksteve** (*teksti tregimtar, teksti poetik, teksti dramatik, teksti bindës/argumentues, teksti përshkrues, teksti shpjegues, teksti informativ, teksti eseistik, teksti kulturologjik*). Fakti që nxënësi përballlet dhe ushtrohet në tekste të ndryshme, e bën më të lehtë “transferimin” dhe përdorimin e koncepteve, njohurive, aftësive edhe në tekste të tjera.

Kështu, testi i Maturës Shtetërore do të ketë në përbërje dy fragmente nga tekste të ndryshme (tekst tregimtar, tekst poetik, tekst dramatik, tekst bindës/argumentues, tekst përshkrues, tekst shpjegues, tekst informativ, tekst eseistik, tekst kulturologjik), *jo patjetër të punuara në klasë;*

Maturanti testohet për aftësitë intelektuale të vëzhgueshme dhe të matshme, të synuara nga programi dhe të zhvilluara në lëndën e gjuhës shqipe dhe të letërsisë, të tilla si:

- aftësia për të identifikuar dhe për të kuptuar (nivel bazë i aftësive intelektuale);
- aftësia për të analizuar dhe zbatuar (nivel mesatar i aftësive intelektuale);
- aftësia për të vlerësuar, për të gjykuar, për të marrë dhe për të mbrojtur qëndrime të caktuara (nivel i lartë i aftësive intelektuale).

Përqindja e pikëve në test për secilin nivel do të jetë:

Nivelet e aftësive intelektuale		
Niveli bazë	Niveli mesatar	Niveli i lartë
40%	40%	20%

Struktura e testit do të jetë:

- **Pjesa e parë:** tekst letrar (45%)
- **Pjesa e dytë:** tekst jo letrar (55%)

Kjo do të thotë që në përgatitjen e maturantëve për provimin e Maturës Shtetërore, do të punohet për përvetësimin e aftësive dhe teknikave zbuluese, shpjeguese, zbatuese, analizuese, sintetizuese dhe vlerësuese. Këto aftësi dhe teknika nxënësit do t'i demonstrojnë dhe do t'i zbatojnë në tekste tregimtare, poetike, dramatike, bindëse/argumentuese, përshkruese, shpjeguese, informative, eseistike, kulturologjike, *të punuara apo të papunuara më parë në klasë.*

Pra, nxënësit duhet të aftësohen për objektivat e programit orientues. Ata duhet të jenë të aftë të demonstrojnë arritjet e tyre në të gjitha llojet e teksteve.

III. OBJEKTIVAT E PROGRAMIT ORIENTUES SIPAS LINJAVE DHE NËNLINJAVE

TË LEXUARIT

Nënlinja	Objektivat
Njohuritë mbi fjalën a) Të kuptuarit dhe përdorimi i drejtë i kuptimit të fjalës. b) Interpretimi dhe vlerësimi i kuptimeve të figurshme të fjalëve.	Nxënësi është i aftë: – të zbulojë origjinën e fjalës si një mjet për të kuptuar domethënien e tekstit; – të interpretojë kuptimet e figurshme të fjalëve si pasuri e shprehjes artistike në një tekst letrar; – të vlerësojë kuptimet e figurshme të fjalëve si pasuri e shprehjes artistike në një tekst.
Strategjitë e të lexuarit a) Përdorimi i strategjive të të lexuarit për të kuptuar një tekst. b) Identifikimi i veçorive të teksteve. c) Evidentimi i veçantive të llojeve të ndryshme të teksteve dhe krahasimi mes tyre. d) Zbulimi dhe vlerësimi i pozicionit të autorit.	Nxënësi është i aftë: – të zbatojë strategji të tilla të të lexuarit si: strategjia e hartës së tekstit, e problem-zgjidhjes, e përmbledhjes dhe e diagramit të Venit; – të përdorë informacionin e tekstit për të zbuluar nëntekstin dhe për të nxjerrë përfundime; – të parafranojë informacionin e marrë nga tekste të llojeve të ndryshme; – të bëjë përmbledhjen e një teksti; – të zbulojë tipare të përbashkëta dhe dalluese ndërmjet teksteve të ndryshme në lidhje me: personazhet, temën, problem-zgjidhjen, lidhjen e ndërmjetme dhe relacione të tjera; – të vlerësojë stilin e autorit në tekste të ndryshme.
Pasurimi i fjalorit a) Zbulimi dhe përdorimi i dukurive gjuhësore si: polisemia, homonimia, sinonimia, antonimia, shprehjet frazeologjike.	Nxënësi është i aftë: – të përdorë gjerësisht dhe me efikasitet dukuritë semantike, si: polisemia, homonimia, sinonimia, antonimia; – të analizojë figurshmërinë e përdorur në tekste të ndryshme, përmes burimeve gjuhësore të

b) Vlerësimi i figurshmërisë së përdorur në tekste të ndryshme, përmes burimeve gjuhësore të shprehësisë.	shprehësisë (fonetike, morfologjike, leksikologjike, sintaksore), për të pasuruar fjalorin; - të vlerësojë përdorime të gjuhës së figurshme nga tekste të ndryshme dhe vepra letrare.
Aftësitë e të kuptuarit të tekstit dhe reflektimi ndaj tij a) Përdorimi i njohurive dhe aftësive për të kuptuar tekstin. b) Evidentimi i rolit të fjalëve në krijimin e tonit dhe atmosferës së veprës. c) Interpretimi i një vepre në drejtim të arritjes artistike gjuhësore, filozofike, shoqërore e psikologjike.	Nxënësi është i aftë: - të analizojë tekstin (letrar dhe joletrar) si forma të larmishme të ligjërimit; - të tregojë sesi teksti pasqyron artistikisht marrëdhënie historiko-shoqërore të një periudhe kohore të caktuar; - të identifikojë karakteristika përmbajtjesore të teksteve (tema, tematika, motivi, karakteret); - të zbulojë qëndrimin e autorit ndaj “lëndës” që trajton dhe ndaj lexuesit të cilit i drejtohet; - të zbulojë sesi përdorimi i fjalëve të autorit krijon tonin dhe atmosferën e përgjithshme të veprës; - të interpretojë një vepër në drejtim të arritjes artistike gjuhësore, filozofike, shoqërore e psikologjike; - të zbulojë tipare të përbashkëta dhe dalluese midis një teksti të traditës letrare dhe një shkrimi bashkëkohor, duke i vendosur në marrëdhënie krahasuese.

TË SHKRUARIT

Nënlinja	Objektivat
Shkrimi si proces a) Përfshirja në hapat e domosdoshme të procesit të të shkruarit. b) Njohja dhe përdorimi i elementeve të sistemit të	Nxënësi është i aftë: - të përfshihet në të gjitha hapat e procesit të të shkruarit: parashkrimi, draftimi, rishikimi (redaktimi e korrektimi); - të përdorë elementet e sistemit të vlerësimit (ideja kryesore, nënidetë, organizimi, drejtshkrimi, fjalori,

vlerësimit.	saktësia gramatikore, referencat) për shkrimin e tij.
Shkrimi si produkt a) Realizimi i një shkrimi për tema, qëllime dhe audienca të caktuara. b) Përdorimi i elementeve të domosdoshme për të përfunduar një shkrim.	Nxënësi është i aftë: – të shkruajë tekste me disa paragrafë duke zhvilluar një ide kryesore; – të përdorë gjuhë të saktë, detaje specifike, përshkrime, shembuj, përkufizime, analogji; – të zgjedhë fjalët dhe format gjuhësore për të shprehur ngjyime emocionale personale etj; – të përdorë stil vetjak dhe autorial për të tërhequr vëmendjen e audiencës; – të përdorë struktura të tilla, si: kronologjia, sekuenca, titujt, nëntitujt etj.
Format e shkrimit, audienca dhe qëllimet a) Demonstrimi i aftësive për të shkruar në forma të ndryshme, për një shumëllojshmëri audiencash dhe qëllimesh si dhe duke zbatuar kriteret e domosdoshme për çdo formë.	Nxënësi është i aftë: – të shkruajë lloje të ndryshme tekstesh, të cilat: • zhvillojnë një ide; • kanë një organizim strukturor të përshtatshëm me qëllimin, audiencën dhe kontekstin; • përfshijnë informacione të rëndësishme, duke përjashtuar informacionet më pak të rëndësishme; • mbështesin gjykimet me të dhëna të përshtatshme e thelbësore, si dhe me detaje të përzgjedhura; – të vlerësojë si ndikojnë mbi audiencën, elemente të tilla, si: stili, mjetet letrare, përzgjedhja e fjalëve, toni, përmbajtja e këndvështrimit.
Drejtshkrimi dhe pikësimi a) Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit dhe të pikësimit. b) Zbatimi i njohurive të gjuhës standarde shqipe.	Nxënësi është i aftë: – të përdorë rregullat drejtshkrimore të gjuhës standarde në të gjitha shkrimet; – të përdorë njohuri të gjuhës standarde për të redaktuar punët me shkrim; – të përdorë rregullat e pikësimit të gjuhës standarde në të gjitha shkrimet e tij.

IV.LISTA E VEPRAVE NGA DO TË PËRZGJIDHET FRAGMENTI I TEKSTIT LETRAR NË TESTIMIN KOMBËTAR

Poezi

Homeri “Iliada”; Populli “Këngë të epikës legjendare shqiptare”; N. Frashëri “Lulet e verës”; De Rada “Këngët e Milosaos”; Bajron “Çajld Harold”; Poradeci “Lirika”; Migjeni “Vargjet e lira”; Kadare “Ca pika shiu ranë mbi qelq”.

Prozë

Servantes “Don Kishoti”; Hygo “Katedralja e Parisit”; Koliqi “Tregtar flamujsh”; Kadare “Kronikë në gur” dhe “Prilli i thyer”; P. Marko “Nata e Ustikës”.

Dramë

Eskil “Prometeu”; Shekspir “Romeo dhe Zhuljeta” dhe “Nata e dymbëdhjetë”; Molier “Mizantropi”; Ibsen “Shtëpia e kukullës”; F. Noli “Izraelitë dhe filistinë”.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN KOMBËTAR PËR MATURËN
SHTETËRORE
PËR SHKOLLAT PROFESIONALE**

LËNDA : MATEMATIKË

VITI SHKOLLOR 2018-2019

Tiranë tetor 2018

1. Udhëzime të përgjithshme

Ky program orientues ndihmon në përgatitjen e nxënësve të shkollave me drejtim të orientuar (artistike dhe sportive) si dhe shkollave të mesme profesionale për provimin e lëndës së matematikës në Maturën Shtetërore. Ai synon orientimin e përgatitjes së nxënësve nëpërmjet përqendrimit në njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të lëndës. Njëherazi ndihmon edhe në verifikimin paraprak të përgatitjes përfundimtare të nxënësve, sepse mundëson zhvillimin e testimeve përmbledhëse.

Përgatitja për provimin e lëndës së matematikës bazohet në programet e matematikës për klasën e 10-të, 11-të dhe 12-të (në disa profile edhe të 13-të) dhe përfshin njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të tyre.

Modelimi matematik, aftësia për të zgjidhur problema, aftësia për të përdorur njohuritë matematike në situata nga jeta reale dhe në problema me përmbajtje nga shkencat e tjera, aftësia e të menduarit kritik, aftësia për të argumentuar, për të gjykuar, për të vërtetuar, si dhe aftësitë ndërkurrikulare të kurrikulës duhet të jenë në vëmendje përgjatë përgatitjes për provimin e matematikës.

Programi orientues për përgatitjen për provimin e lëndës së matematikës është mbështetur në programet e *matematikës 10-12 (13)* të shkollave përkatëse.

1. Linjat dhe nënlinjat

Nr.	Linjat	Nënlinjat
1	Numri dhe veprimet me numra	• bashkësitë numerike, veprime me numra • matematika dhe financa e jetës së përditshme
2	Algjebra	• shprehjet shkronjore • zgjidhja e ekuacioneve, inekuacioneve, sistemeve
3	Matja	• matje jo të drejtpërdrejta • matje me formula
4	Gjeometria	• gjeometria në plan • gjeometria në hapësirë • vijat e gradës së dytë

5	Funksioni	• kuptimi dhe paraqitja e funksionit • funksioni dhe limiti
6	Njehsimi diferencial	• derivati
7	Statistikë, probabilitet dhe kombinatorikë	• statistikë • probabilitet • elemente të njehsimit kombinator

2. Përshkrimi i linjës dhe objektivat

Linja 1: Numri dhe veprimet me numra

Përshkrimi i linjës: zbatimi i konceptit të numrit dhe veprimeve me numra në situata të ndryshme përfshirë edhe ato që kanë lidhje me financën e jetës së përditshme.

Njohuritë janë: bashkësitë numerike N , Z , Q , R veprime me to (prerja, bashkimi, përfshirja); prodhimi kartezian i dy bashkësive të fundme; veprime me numra realë $+$, $-$, $*$, $/$ disa nënbashkësi të rëndësishme të R (intervali, segmenti etj.); kuptimi i logaritmit, vetitë e logaritmit; interesi i thjeshtë dhe i përbërë (formula përkatëse).

Objektivat

Linja/nënlinja	Objektivat
Bashkësitë numerike, veprime me numra	Nxënësi të jetë i aftë: • të përdorë në zbatime marrëdhëniet e ndërsjella ndërmjet bashkësive numerike N, Z, Q, R; • të gjejë prodhimin kartezian të dy bashkësive për dy bashkësi të fundme; • të përdorë vetitë e veprimeve me numra realë për gjetjen e vlerës së një shprehjeje numerike (me ose pa kllapa); • të paraqesë me mënyra të ndryshme një interval numerik; • të përdorë në zbatime prerjen dhe bashkimin e dy intervaleve numerike; • të përdorë vetitë e logaritmeve në zbatime të thjeshta;

Matematika dhe financa e jetës së përditshme	Nxënësi të jetë i aftë: të zbatojë kuptimin e interesit në problema të thjeshta dhe praktike nga jeta reale.
---	---

Linja 2: Algjebra

Përshkrimi i linjës: shprehja e marrëdhënieve të ndryshme matematikore me anë të gjuhës së algjebërës.

Njohuritë janë: shndërrime të thjeshta të polinomeve (mbledhja, shumëzimi, faktorizimi); vlerat e palejuara të ndryshores në një shprehje algjebrike me një ndryshore; shndërrime të njëvlershme të shprehjeve algjebrike; shndërrime të njëvlershme ekuacioneve dhe inekuacioneve me një ndryshore; zgjidhja algjebrike dhe grafike e ekuacioneve dhe inekuacioneve të fuqisë së parë e të dytë me një ndryshore; zgjidhja e ekuacioneve dhe inekuacioneve në trajtë prodhimi ose herësi; zgjidhja e sistemeve të ekuacioneve/inekuacioneve të tipave të mësipërm; studimi i shenjës së binomit të fuqisë së parë e të trinomit të fuqisë së dytë me një ndryshore.

Objektivat

Linja/nënlinja	Objektivat
Shprehjet shkronjore	Nxënësi të jetë i aftë: - të bëjë shndërrime të thjeshta të polinomeve (mbledhja, shumëzimi, faktorizimi); - të gjejë vlerat e palejuara të ndryshores në një shprehje algjebrike me një ndryshore; - të kryejë shndërrime të shprehjeve duke përdorur formulat kryesore algjebrike.
Zgjidhja e ekuacioneve, inekuacioneve,	Nxënësi të jetë i aftë: të përdorë shndërrime të njëvlershme për të kthyer ekuacionet dhe inekuacionet e fuqisë së parë e të dytë me një ndryshore në

sistemeve	trajtat standarde (kanonike); - të përdorë mënyrën algjebrike, për zgjidhjen e ekuacioneve dhe të inekuacioneve të fuqisë së parë e të dytë me një ndryshore; - të zgjidhë ekuacione dhe inekuacione ku ana e majtë është prodhim ose herës dypolinomesh, kurse ana e djathtë zero; - të zgjidhë sistemet e ekuacioneve/inekuacioneve të tipave të mësipërm; - të studiojë shenjën e binomit të fuqisë së parë e të trinomit të fuqisë së dytë me një ndryshore; - të përdorë studimin e shenjës së trinomit për të zgjidhur inekuacione me anë të majtë në formë prodhimi apo herësi $f(x) \cdot g(x) \geq 0$, $f(x) / g(x) \geq 0$, ku $f(x)$ dhe $g(x)$ janë binome të fuqisë së parë dhe/ose trinome të fuqisë së dytë).
-----------	---

Linja 3: Matja

Përshkrimi i linjës: matjet jo të drejtpërdrejta, duke përdorur koncepte trigonometrike dhe formula.

Njohuritë janë: gjetja e masës së elementit të kërkuar, që nuk matet dot drejtpërdrejt, duke përdorur teoremat e sinusit, të kosinusit dhe ngjashmërinë e trekëndëshave; zbatime të teoremave të Euklidit dhe të Pitagorës në situata problemore; largesa ndërmjet dy pikave, gjatësia e vektorit dhe prodhimi numerik i dy vektorëve me koordinata të dhëna; vetitë e prodhimit numerik të dy vektorëve; njehsimi me formula i syprinës dhe i vëllimit të prizmit, paralelopipedit, piramidës, cilindrit dhe konit rrethor të drejtë; këndi dhe harku trigonometrik në rrethin trigonometrik; formulat trigonometrike për këndet me shumë ose ndryshesë 90° , dhe me shumë 180° .

Objektivat

Linja/nënlinja	Objektivat
Matje jo të drejtpërdrejta, matje me	Nxënësi të jetë i aftë: të gjejë masën e elementit të kërkuar që nuk matet dot

formula	drejtpërdrejt, duke përdorur formulat e trigonometrisë në trekëndësh, teoremat e sinusit e të kosinusit dhe ngjashmërinë e trekëndëshave; • të zbatojë teoremat e Euklidit dhe të Pitagorës në situata problemore; • të njehsojë largesën ndërmjet dy pikave, gjatësinë e vektorit dhe prodhimin numerik të dy vektorëve, me koordinata të dhëna; • të zbatojë vetitë e prodhimit numerik të dy vektorëve në situata të thjeshta; • të njehsojë me formula syprinën dhe vëllimin e prizmit, paralelopipedit, piramidës, cilindrit dhe konit rrethor të drejtë; • të dallojë këndin dhe harkun trigonometrik në rrethin trigonometrik; • të përdorë formulat trigonometrike për këndet me shumë ose ndryshesë 90°, dhe me shumë 180°.
----------------	--

Linja 4: Gjeometria

Përshkrimi i linjës: kongruenca, ngjashmëria, veti të shumëkëndëshave, drejtëza dhe plani në hapësirë, vijat e gradës së dytë.

Njohuritë janë: zbatime të kongruencës dhe ngjashmërisë së trekëndëshave; zbatime të vetive të trekëndëshit barabrinjës, katërkëndëshit, gjashtëkëndëshit të rregullt; rrethit; gjendja e ndërsjellë e drejtëzës dhe planit në hapësirë; gjendjet e ndërsjella të dy drejtëzave në hapësirë; gjendjet e ndërsjella të dy planeve në hapësirë; kushti i mjaftueshëm që drejtëza të jetë pingul me planin; ekuacioni kanonik i rrethit me qendër (a,b) dhe rreze të dhënë r ; ekuacioni i tangjentes dhe pingules ndaj rrethit me qendër $O(0;0)$ në një pikë të tij; kushti që një drejtëz me ekuacion $y=kx+t$ të jetë tangjente me rrethin $x^2+y^2=R^2$; ekuacioni kanonik i elipsit, i hiperbolës me qendër $O(0;0)$ dhe boshte që puthiten me boshtet koordinative; ekuacioni i parabolës $y^2=bx$ ose $x^2=by$;

Objektivat

Linja/nënlinja	Objektivat
Gjeometria në hapësirë	Nxënësi të jetë i aftë: - të përcaktojë gjendjen e ndërsjellë të drejtëzës dhe planit në hapësirë; - të përcaktojë gjendjen e ndërsjellë të dy drejtëzave në hapësirë; - të përcaktojë gjendjen e ndërsjellë të dy planeve në hapësirë; - të zbatojë në situata problemore kushtin e mjaftueshëm që drejtëza të jetë pingul me planin.
Vijat e gradës së dytë	Nxënësi të jetë i aftë: - të shkruajë ekuacionin kanonik të rrethit me qendër (a,b) dhe rreze të dhënë r; - të studiojë vetitë e rrethit (prerja e rrethit me boshtet koordinative, vendndodhja e rrethit, simetritë, forma e rrethit); - të shkruajë ekuacionin e tangentes ndaj rrethit me qendër O (0;0) në një pikë të tij; - të zbatojë kushtin që një drejtëz me ekuacion $y=kx+t$ të jetë tangente me rrethin $x^2+y^2=R^2$; - të shkruajë ekuacionin kanonik të elipsit me qendër O(0;0) dhe boshte që puthiten me boshtet koordinative; - të shkruajë ekuacionin kanonik të hiperbolës me qendër O(0;0) dhe boshte që puthiten me boshtet koordinative; - të shkruajë ekuacionin e parabolës $y^2=bx$ ose $x^2=by$.

Linja 5 Funksioni

Përshkrimi i linjës: mënyrat e dhënies së funksioneve, vargu numerik, progresionet dhe limiti i funksionit.

Njohuritë janë: mënyra të ndryshme të dhënies së funksioneve lineare, përpjesëtimore të zhdrejta, të fuqisë së dytë (me tabela, grafikë, formula), kalimi nga një mënyrë e dhënies në një tjetër; kuptimi për vlerën në një pikë, bashkësinë e përcaktimit, bashkësinë e vlerave, monotoninë e funksionit; kuptimi i vargut si funksion numerik me bashkësi përcaktimi N , gjetja e kufizës së vargut kur vargu jepet me formulën $y_n=f(n)$; progresioni aritmetik dhe progresioni gjeometrik; zbatimi i formulave për a_n dhe S_n në progresionin aritmetik dhe gjeometrik; përkufizimi i funksionit çift, tek, periodik; përbërja e dy funksioneve elementare të dhëna me formulë; paraqitja me mënyra të ndryshme i disa funksioneve elementare; përkufizimi i funksioneve trigonometrike $y=\sin x$, $y=\cos x$, $y=\tan x$ në rrethin trigonometrik; kuptimi intuitiv i limitit të funksionit nëpërmjet interpretimit gjeometrik dhe me tabelë:

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \pm\infty \quad \lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = a \quad \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = a$$

format e pacaktuara (raste të thjeshta); rregullat e kalimit në limit në raste të thjeshta (limiti i shumës, prodhimit, herësit të dy funksioneve që kanë limit).

Objektivat

Linjat/nënljat	Objektivat
Kuptimi dhe paraqitja e funksionit	Nxënësi të jetë i aftë: - të përdorë mënyra të ndryshme të dhënies së funksioneve lineare, përpjesëtimore të zhdrejta, të fuqisë së dytë (me tabela, grafikë, formula), duke kaluar sipas rastit nga një mënyrë e dhënies në një tjetër; - të përdorë kuptimet: vlera në një pikë, bashkësia e përcaktimit, bashkësia e vlerave, monotonia; - të përshkruajë kuptimin e vargut si funksion numerik me bashkësi përcaktimi N; - të gjejë kufizën e vargut numerik kur vargu jepet me formulën $y_n=f(n)$; - të dallojë progresionin aritmetik dhe progresionin gjeometrik

	(në vargje të dhëna); - të zbatojë formulat për an dhe Sn në progresionin aritmetik dhe progresionin gjeometrik; - të dallojë nëse funksioni është çift, tek, periodik; - të krahasojë me mënyra algjebrike dy funksione të thjeshta të njohura; - të paraqesë me mënyra të ndryshme, sipas situatës konkrete, funksionet elementare: $y=x^2$ $y=x^3$ $y= x$ $y=\sqrt{x}$ $y=1/x$; - të përkufizojë në rrethin trigonometrik, funksionet trigonometrike $y=\sin x$, $y=\cos x$, $y=\tan x$.
Funksioni dhe limiti	Nxënësi të jetë i aftë: - të zotërojë një kuptim intuitiv të limitit të funksionit nëpërmjet interpretimit gjeometrik dhe me tabelë: $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = \pm\infty$ $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} f(x) = a$ $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = a$; - të gjejë limitin e formave të pacaktuara (raste të thjeshta); - të zbatojë rregullat (të pranuar pa vërtetim) e kalimit në limit në raste të thjeshta (limiti i shumës, prodhimit, herësit të dy funksioneve që kanë limit).

Linja 6: Njehsimi diferencial

Përshkrimi i linjës: derivati, monotonia dhe përkulshmëria.

Njohuritë janë: limitet e njëanshme; përkufizimi i derivatit të funksionit në një pikë; rregullat e derivimit, derivati i funksioneve elementare; derivati i rendit të dytë; studimi i monotonisë së funksionit, gjetja e ekstremumeve me anë të derivatit; përkulshmëria e vijës, pikat e infleksionit, vlera më e madhe dhe më e vogël e funksionit; variacioni i disa funksioneve të thjeshta.

Objektivat

Linja/nënlinja	Objektivat
Derivati	Nxënësi të jetë i aftë: - të gjejë limitet e njëanshme të funksionit dhe të tregojë nëse ai ka limit; - të gjejë derivatin në një pikë (sipas përkufizimit) të disa funksioneve të thjeshta; - të shkruajë ekuacionin e tangjentes në një pikë të vijës; - të zbatojë në shembuj të thjeshtë rregullat e derivimit për shumën, ndryshesën, prodhimin, raportin e funksioneve; - të zbatojë rregullat e derivimit të funksioneve elementare; - të njehsojë derivatin e rendit të dytë; - të studiojë monotoninë funksionit me anë të derivatit; - të përcaktojë ekstremumet e funksionit me anë të derivatit; - të studiojë përkulshmërinë e vijës dhe të gjejë pikat e infleksionit; - të gjejë vlerën më të madhe (më të vogël) me anë të derivatit; - të studiojë variacionin e funksionit në raste të thjeshta: $y = ax^2 + bx + c$; $y = ax^3 + bx^2 + cx + d$;

Linja 7: Statistikë, probabilitet dhe kombinatorikë

Përshkrimi i linjës: interpretimi dhe paraqitja e një informacioni statistikor, si dhe gjykimi i situatave probabilitare.

Njohuritë janë: paraqitja e të dhënave statistikore (diagramet me shtylla, histogramet); mesatarja aritmetike, mesorja, moda; kuptimi mbi ngjarjen, ngjarje elementare, ngjarje të papajtueshme; probabiliteti i një ngjarjeje të thjeshtë, probabiliteti i ngjarjeve të papajtueshme; përkëmbimet, formulat për llogaritjen e përkëmbimeve; dispozicionet, formulat për llogaritjen e tyre; kombinacionet formulat për llogaritjen e tyre.

Linja/nënlinja	Objektivat
Statistikë	Nxënësi të jetë i aftë: - të analizojë një informacion të gatshëm statistikor me të dhëna nga jeta reale; - të paraqesë me mënyra të ndryshme statistikore një informacion të dhënë; - të gjejë mesataren aritmetike, mesoren, modën në raste të thjeshta.
Probabilitet	Nxënësi të jetë i aftë: të njehsojë probabilitetin e një ngjarjeje nga jeta reale.
Elemente të njehsimit kombinator	Nxënësi të jetë i aftë: të gjejë numrin e dispozicioneve, përkëmbimeve, kombinacioneve duke zbatuar formulat përkatëse.

4. Tabela e peshave sipas linjave në përqindje

Nr.	Linjat	Përqindja
1.	Numri dhe veprimet me numra	8
2.	Matja	12
3.	Algjebra	12
4.	Funksioni	15
5.	Gjeometria	25
6.	Njehsimi diferencial	15
7.	Statistikë, probabilitet dhe kombinatorikë	13